

ÖZET: Aylıksız izinli sayılan kamu görevlilerinden 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olanların özel veya kamu kurumlarında iş güvenliği uzmanı olarak görev alıp alamayacakları hk. (29/9/2016-5695)

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre aylıksız izinli sayılan kamu görevlilerinden 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olanların özel veya kamu kurumlarında iş güvenliği uzmanı olarak görev alıp alamayacakları hususunda görüş talep eden ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun "Sendika üyelerinin ve yöneticilerinin güvencesi" başlıklı 18 inci maddesinin dördüncü fıkrasında, *"Sendika veya konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecek yönetim kurulu üyeleri, genel kurulda yönetim kuruluna seçilenler ile sendika şube yönetim kurulu üyeleri seçildikleri tarihten itibaren durumlarını en geç otuz gün içinde kurumlarına yazılı olarak bildirirler. Söz konusu yöneticiler sendika tüzüğünde belirtilen hükümlere göre, ayrıca yazılı talepte bulunmaları halinde bu görevleri süresince aylıksız izine ayrılırlar..."* hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Aylıksız izin" başlıklı 108 inci maddesinin (E) Fıkrasında, *"Memura, yıllık izinde esas alınan süreler itibarıyla beş hizmet yılını tamamlamış olması ve isteği hâlinde memuriyeti boyunca ve en fazla iki defada kullanılmak üzere, toplam bir yıla kadar aylıksız izin verilebilir..."* hükmü bulunmaktadır. Bu şekilde verilen aylıksız izin memura tanınmış bir hak olup, söz konusu durum kişinin memuriyet sıfatını sona erdirmeyeceği gibi memurun aylığı dışındaki hak ve yükümlülükleri de devam etmektedir.

Öte yandan, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde, *"İş Güvenliği Uzmanı: Usul ve esasları yönetmelikle belirlenen, iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip, Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişler ile mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakültelerin mezunları ile teknik elemanı,"* şeklinde tanımlanmıştır.

Ayrıca, 6331 sayılı Kanunun "İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri" başlıklı 6 ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında, *"(1) Mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için işveren;*

a) Çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve on ve daha fazla çalışanı olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde diğer sağlık personeli görevlendirir. Çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması hâlinde, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak yerine getirebilir. Ancak belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olması hâlinde, tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak, bu hizmetin yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir. Belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olmayan ancak 10'dan az çalışanı bulunan ve

az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenleri veya işveren vekili tarafından Bakanlıkça ilan edilen eğitimleri tamamlamak şartıyla işe giriş ve periyodik muayeneler ve tetkikler hariç iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütebilirler...

(2) 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşları; iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini, Sağlık Bakanlığına ait döner sermayeli kuruluşlardan doğrudan alabileceği gibi 4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde de alabilir." hükmüne yer verilmiştir.

Mezkur Kanunun "İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları" başlıklı 8 inci maddesinin beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci fıkralarında, "(5) İş güvenliği uzmanlarının görev alabilmeleri için; çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde en az (B) sınıfı, az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise en az (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olmaları şartı aranır. Bakanlık, iş güvenliği uzmanlarının ve işyeri hekimlerinin görevlendirilmesi konusunda sektörel alanda özel düzenleme yapabilir. Sektörel düzenleme çerçevesinde maden ve yapı ile diğer sektörlerde öncelikli olarak hangi meslekî unvana sahip iş güvenliği uzmanlarının görev yapacağı ve bunların yanında görev yapacak diğer mesleklere sahip iş güvenliği uzmanlarının belirlenmesine dair usul ve esaslar, Bakanlıkça belirlenir.

(6) Belirlenen çalışma süresi nedeniyle işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının tam süreli görevlendirilmesi gereken durumlarda; işveren, işyeri sağlık ve güvenlik birimi kurar. Bu durumda, çalışanların tabi olduğu kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa göre belirlenen haftalık çalışma süresi dikkate alınır.

(7) Kamu kurum ve kuruluşlarında ilgili mevzuata göre çalıştırılan işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı olma niteliğini haiz personel, gerekli belgeye sahip olmaları şartıyla asli görevlerinin yanında, belirlenen çalışma süresine riayet ederek çalışmakta oldukları kurumda veya ilgili personelin muvafakati ve üst yöneticinin onayı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilecek personele, görev yaptığı her saat için (200) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı tutarında ilave ödeme, hizmet alan kurum tarafından yapılır. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz. Bu durumdaki görevlendirmeye ilişkin ilave ödemelerde, günlük mesai saatlerine bağlı kalmak kaydıyla, aylık toplam seksen saatten fazla olan görevlendirmeler dikkate alınmaz.

(8) Kamu sağlık hizmetlerinde tam süreli çalışmaya ilişkin mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, işyeri hekimlerinin ve diğer sağlık personelinin işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinde görevlendirilmelerinde ve hizmet verilen işyerlerinde çalışanlarla sınırlı olmak üzere görevlerini yerine getirmelerinde, diğer kanunların kısıtlayıcı hükümleri uygulanmaz." hükmü bulunmaktadır.

6331 sayılı Kanunun yukarıda yer verilen hükümlerinde, iş güvenliği uzmanının tanımı yapılmış, kamu kurumları da dahil olmak üzere işyerlerine iş güvenliği hizmeti sunma zorunluluğu getirilmiş, ayrıca kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personelin asli görevlerinin yanında çalışmakta oldukları kurumda veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarında iş güvenliği uzmanı olarak görevlendirilebilecekleri belirtilmiştir.

Bu itibarla, aylıksız iznin memura tanınmış bir hak olduğu, kişinin memuriyet sıfatını

sona erdirmediği, memurun aylığı dışındaki hak ve yükümlölüklerinin devam ettiği göz önünde bulundurulduğunda, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre aylıksız izinli sayılan kamu görevlilerinden iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olanların çalışmakta oldukları kurumda veya ilgili personelin muvafakati ve üst yöneticinin onayı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında iş güvenliği uzmanı olarak görevlendirilebilecekleri değerlendirilmektedir.

